די העלדען פון ירושלים

א היסטאריש ראמאן

— פון —

דניאל מארדאווצעוו

(25טע פארזעצונג)

אין דער גיכען האבען זיי אויפגע־הויבען די שטייגער מיט ציתע־בלאקען און געהלעפט די וועגן מיט דעם שנעל פערפארטילטען גור גאנץ פעסטען צע־מענט.

אין דער פרוה איז די נייע פראנטאווע וואנד געווען אין גאנצען פארטיג און די רוסישע וועכטער זיינען געווארן זעהר איבערראשט ווען זיי האבען דערזעהען דעם נייעם בנין ווערכער אין אויפגע־וואקסען דורך די איין נאכט.

אלע פארראטען פון רוסישען לא־גער זיינען די מיינט געווארן געווארען פון דעם אינפערהאפטען נייעם. איבער־הויפט האבען זיי ניט געהעטט בעגרייפען פון וואנען עס האט זיך געגוסען. דער אפסען לעדער האט, וועלכער האט זיך אב־געגלאנצט אין דער זון שטראהלען.

— וואס איז דאס ווידער פאר א נייעס? — האט זיך געוואונדערט דער צענטוריאן האבאל — וואס האבען זיי נאך אויסגעקלעהרט די מיאוסע ברואים?

זיי האבען זיך געוויס פערהאנגען פון דער זונן, האט מיט א ווייז זיך אבגערופען דער צענטוריאן טובא.

— ועהט איהר, איך ווייס יא, וואס דאס האט צו בערייטען — האט א מאך געגעבען מיט זיינע קליינע אויגעלאך דער צענטוריאן ראציר — ניט דאס ערשטע יאהר האט איך צו טהון מיט די שטרע־שבת'ניקעס בין זיי — איז געווים יעצט „סוכות".

— וואס הייסט סוכות? — האט ניי־גערע געפרעגט טובא.

— דאס איז אזא יום טוב ווען זיי זיצען אין פארלאטעס. די אידען זיינען אויך צוגעבגרען צו דער געשיכטע אז אין יערער צייט ווילען זיי, זיך אזוי אויפ־פיהרען ווי זייערע אבות.

אט צום ביישפיעל די סוכות אויף אמאל, שוין נאר לאנג האבען די ערשטע אידען געוואוינט אין מצרים.

ע, אודאי, אין דער פרעמד איז ניט ווי אמבעסטען, צו וואוינען, בפרט אז די מצריים האבען אין ניט געהעטען אנטקעגן די אידען האבען אויף לאנג ניט געהערט־הרט אין מצראים אויפ געהעטניג אבער אין מצרים אדער האבען זיי פערבראכדיעט אין דער וועגען אין פערציג יאהר זיך אויפגעטריבען אין דער מדבר.

— נעה שוין נעה מיט דיינע באבע מעשיות, האט האבאל ראפידען איבער געשלאגען די רויה. — וואס הייסט גע־בלאנדושעט, די אידען זיינען דאך ניט קיין בלינטע?

— וואס כין איך שולדיג, אז זיי אליין האבען עס מיר אזוי ערצעהלט — האט זיך ראפיר פערענטפערט — אזוי קוקן דערפון. אין דעם מדבר האבען זיי געוואוינט אין פאלאטעס אדער ווי זיי הייסען עס אן סוכות. אין דערבער יעצט וזכרון אין יענע פיערציג יאהר ציע הען זיי זיך אויף אכט טאג ארויס פון די הייזער אין בעוועגן זיך אין סוכות.

— א ווייל פארלאן האט געשאפלעט מיט' האב טובא.

אין דערבער לאד איך — האט שוין אין אידישע אויניווערזיטעט דאס אין אן ארטער חלום. — נאך פריהער מיט 20 יאהר האט א גרופע יונגע צוזיסטען אנ־געהויבען צו פראפאגאנדירען די אידעע פון א אידישע אויניווערזיטעט. — צו ע־ער צייט איז נאך געווען פריהצייטיג צו רעדען וועגען אן אויניווערזיטעט אין ירושלים, האט מען געטראכט וועגען אן אויניווערזיטעט ערגעץ אין אויראפא, די ווייטערדיגקייט פון אזא אינסטיטוציע איז פאר ערען געווען קלאהר, פאר טויזענדע יונגלייט אין רוסלאנד זיינען די דאהיגע אויניווערזי־טעטען געווען געשלאסען אין זיי האבען עמעניזט וואנדערען קיין דייטשלאנד, שווייץ אין אנדערע לענדער. די אידען טרעפען פון א אידישער אויניווערזיטעט האבען נאך געראם א וויכטיגערען פונקט פאר דער ווייטערדיגקייט פון אן אויני־ווערזיטעט, נעמליך, אז די יונגע אידישע אינטעלינענץ, זייערדיג אונטער א ארבאלען ערגהיערישען איינפלוס וועט פאנען פערוואנדעלט ווערען אין א מעכ־טיגען אויפלעבונגס פאקטאר אין דעם אי־דישען לעבען, ווייל די אידישע סטודענ־טען האבען איבעראל געמוזט לעבען אין פעינדליכע הייזער אין ווערטר אפט אין פיינדליכע סביבות.

די אידעע פון א אידישען אויניווער־זיטעט איז אבער זיי ערדע נחוסע אידעע אויסגעלאכט געווארען, צוריקגע־וויזען אין פערגעסען געווארען.

די אינציאטארס אבער פון דיעזער אידעע האבען עס ניט פארגעסען, און יענער פון ארץ האט עס פארגעסען, ווייל דער הויפט אינציאטאר: פראפעסאר חיים וויצמאן, און יענע עס האט אויצ־וכה געווען צו לעבען דעם פונקט פאר א העברעאישער אויניווערזיטעט אין ירושלים אויף דר הויתים, האט ער מיט פרייד אויסגעשריגען: — אין איצט אלזא אזן עס קיין חלום מעהר, איצט אין עס א פאקט.

וואס די ניט אידישע וועלט דענקט וועג־גען דער העברעאישער אויניווערזיטעט אין ירושלים האט מען געקאכט וועגען דר טעכנראפען וואס זיינען ערדאהרען שווארען פון דער עגגרישער אין פראנ־צויזישער רעגירונג ווען עס איז געלעגען געווארען דער גרונדשטיין פאר דער ערש־טער העברעישער אין ארץ ישראל. אין יענע טעלעגראמען ווערט אויסגעדריקט די האפנונג אז דער אינגעלער אידישער וויסט וועט ווידער אמאל אריינגעהען אין אפקלאנג אין דער מעשלידער קולטור.

אויסער דעם וואס הונדערטע אויב ניט טויזענדע, פון אידישע סטודענטען אויף דער גאנצער וועלט, וועלען פארציהען צו שטודירען אין דער אויגענער אויניווער־זיטעט אין ירושלים, וועט אויך אן אידי־שע אויניווערזיטעט צוציהען וויכטיגע אינטערעסאנטע קרעפטען, וואס מען וועלט אפשר ניט ערהאלטן פון אנדערע פארמען אין געבעטען פון אונ־זער גאציאנאלער אויפלעבונג.

אויגע פון די אינטערעסאנטע שטרע־בען פון אן אידישער אויניווערזיטעט איז אויך זיין קאלאניזאטארישער ווערטה. די ערפאהרונג מיט דער גימנאזיע אין יפו האט געוויזען, אז הערערע שולען בעזו־צען א מאגנעטישע צוציהונגס קראפט. עס האט צוגעצויגען קיין פארעסטינא א גרעסערע צאהל פאמיליעס פון דעם מיר־לעלאם, וואס האבען זעהר ווילוג אי־מיגרירט קיין פארעסטינא. אזוי שנעל ווי זיי האבען געווען, אז די האבען שוין די פאסענדע שולען, וואו צ ערציהען ייערע קינדער. די אידען זיינען דאך ווערגליך א שטארקס בעפערקערונג אין די בעהלט דערפאר פון דער ערשטער ווינט די גרוטיגע ערציהערישע אטמאס־פערא, און עס איז געווים קיין איבער־טרייבונג צו בעהויפטען, אז אין לאנג־שך פון צעהן יאהר אהרויבענדיג מיט' ווען דען לעפטשער פארלאנג אין' הר הזיתים, וועט די אויניווערזיטעט פארלאנג אליין פאר־שטערען מיט זיך א בליהענדע שטאדט פון פיערע טויזענדער אייניוואוינער.

אין פערבינדונג מיט דער אויניווער־זיטעט ווערט אויך געפרעגט אז ירושלים זאל צוריק ווערען, די שטאדט פונ'ם בוך" ון עמליך, אז זי זאל ווערען דער צענ־טער פון דער דרום אינדוסטריע, אזוי אז די נאנצע אידישע וועלט אין גלות זאל אנען דרוקען איהרע נויטיגע ביכער — ווייל אזוי גוט ווי וועלטליכע — אין ירושלים.

עס איז דער חוב פון א יעדען אידען צו געדענקען, אז ער שטייערט ביי אין זעלבסט מיט צו שאפען דעם 3 מיליאן דאלאר פאנד, פאר וועלכען די צוגיגיס־טישע ארגאניזאציע פיהרט איצט אן א אטפוין. הערסט ער דערמיט אויך בוען די ערשטע אידישע אויניווערזיטעט אין דעם צייטיגסטען בודזשעט גע־הען שוין אויף אריין די הוצאות פאר דיע ער ווייכטיגער אינסטיטוציע.

נעקאנטמאכונג צו אלע קאסטי־מער מענער שנידער ס דזשייקאבס און זון

די עקספערט פענטס מיקערס האבען געמיעטט פון 62 ריטשמאנד איסט צו 51 קווין סטריט וועסט, טעלעפאן ארעלייד 2650. — ניט אזן אייערע אר־ערס און מיר וועלען אייך צופרידענ־טעלען מיט אונזער ארבייט ווי אויך מיט די פרייזען.

מאכט אויפמערקזאם אייערע בעקאנטע אויב זיי ווילען האבען א נוטע פאר פענטס געמאכט פון אונזער אדער אייער מחותה, אלזאן זיי אויך ווענדען אויף דעם אנגעגעבענעם אדרעס.

ווער עס האט מענער סחורה פאר קלאדינג זאל ברענגען צו אונז: מיר ווע־לען צאהלען דאפיר א נוטען פרייז. נעה־דענקט אונזער נייעם אדרעס: די עקס־פערט לאסטעס פענטס מייקער 513 קווין סטריט וועסט.

טעלעפאן אדרעלייד 2650.

אונזער
אויס יסנגעו
ווייס אין
24 שטונדען
יעדע פיעל האט
דעם נאכען
MIDY
SANTAL CAPSULES MIDY
היט זיך פאר נאכנעמאכטע

די ווערטה פון דעם העברעאישען אויניווערזיטעט אין ירושלים

Mapie Leaf Theatre - מייפעל ליף טעאטער
קארנער קווין און עריזאבעט סטריט

מאנטאג הינסטאג און מיטוואך פעברואר 24, 25 און 26
קומט זעהען דעם אנערקענטען קינסטלער

מאנראו סאליסבורי

אין א נארט ווייסטערן דראמא
„דער אדלער"
אין 5 טיילען
פעטי ארבוקל
אין איינע פון זיינע מאמישסטע ראלען
„דער קוק" הזדיני
דער געלעלט קינסטלער אין דריי טען טייל פון
דער מאסטער מיסטערי

מאטינעע 10, און 15 סענט.
אבענדס 10, 15 און 25 סענט.
HIPPODROME
די וואך פון פעברואר דעם 24טען
ווילאם פארנים אין „פאר פרייהייט"
טאם בראונס מיזיקאלישע הייל־ענדערס
3 — האשנער מיידלאך — 3
פרענק ווילסאן קלארק, און מאמינגס.
עדי העלן טילפערס טייט ווייר
נאוועלטי.
פאטהע מאמעדיע.

אמת'ע
דיאמאנטען
מזומן
אדער קרעדיט
ווייס זיכער צו קויפען ביי אונז
יואכאנטען. מיר זענען דר־
עיפע אימפארטירער פון ביינ־
אאנטען. מיר האנדלען בלויז
מיט דיאמאנטען. און מיר נאראנ־
טירען אייך איינגעשפארען ווענינ־
סטענס 20% אויף דעם וואס איתר
זייט. ווייס זיכער צו געהען
אינזער בריסען סמאק. פ י ר
לאיטי אריינמער א ספעציעלען
דיסקאונט פון 10% פאר מזומן.
דזשיקאב בראס
15 טאראנטא ארטייד
נענענאיבער טעמפערענס פפ.

THE EATON COAL CO.
Phone Ad. 2696
איטאן קאהל קא.
אפיס 352 קווין וועסט טעל. עדל. 2696

LOEW'S
לאעוו'ס יאנג סטרי'ט מהעאטער
אונאונטערבראכען
12 מיטאג ביז 11 נאכמיטאג
נאכמיטאג 10 סענט. 15 סענט.
אוונד 10 סענט 15 ס. און 25
טעל. מיין 3600 — חיי קלאס וואדעוויל — באקס סיטס רעזערווירט.
די וואך פון פעברואר דעם 24טען
דער באריהמטער ווייסטערן אקטיאר וזמ. ס. הארט אין „בריד אף מען"
עקסטרא פילם פיטשור טשארלי טשעפלין אין א פערבעסערטער אויסגאבע
פון „שאנהאיד". זעקס אויסנעצייכענטע וואדעוויל אכטען, זעקס
מאט אין דזשעף קארטונס.
די פארשטעלונגען אין ווינטער גארטען וואו די פלעצער זיינען רעזערווירט
זיינען די זעלבע ווי אין לאוס טעאטער.

MICHAEL ANGELO'S
MUSIC SCHOOL
Studio Phone Col. 17
Studio Room 3 450 Spadina Ave.
The question has always been where could i send my child to take lessons? Or! do you know of any good Music Teachers?
THE ANSWER is here now.
Maestro Michael Angelo enjoys a wile reputation in the United States and Canada as a very experienced teacher of Violin, Mandolin, Cornet, Saxphone and any other wind or string instrument beginners to professional
Special attention is given to children
Prof. Michael Angelo

באקאנטמאכונג צו אלע ביזנעסלייט
צוליעב דער באקוועמליכקייט פאר אונזערע קאסטומער
געהען מיר מופען דעם 4טען מארטש אין א גרעסערען פלאץ ניימער
30 וועלינגטען סטריט, וואו מיר וועלען הענען אינזערע אסטמיטער
די בעסטע ציפריעדענהייט.
CAPLAN, 229 QUEEN W.
אויך האבען מיר א ספעשעל מיאוינג סיל מיט רעדוצירטע פרייזען.
30 Wellington St. W.

ספעשעל בא־גיינס
אויב איהר ווילט זיין זיכער אין סייבען געהר דאן קומט צו
איזידאר שאט פון 407 קווין סט. וועסט
(נעבען ספעדינע)
וואו איהר קריגט יעצט א 14־קערעט גאלדענעם ווינגער א צוגעמאכטען מיט א 17 דזשול וואלסהעם ניקעל מאוועמענט פאר
$39.00
ווי אויך 14 קערעט אנלדענע טשיינס פון די בעסטע ארבייט פאר 95 סענט א פענעוויים.
און אויב איהר וועט ברענגען דזיגן קופאן וועט איהר קריגען 5 פראצענט ביליגער אויף דער וואטש און טשיין. (דער אפער איז נור ביז דעם 15טען פעב־רואר דיעזען מאנאט).
וויקסאדי באנדס נעהמען מיר אן פאר קעש.
I. SHOOT 407 QUEEN W.
Phone Adelaide 3390

לואיס מ. סינגער
לאיער און נאטארי פאבליק
מאטשיאנער פאר אלע פראיינגס פון מענער
לעצ אפיס 154 סיסקא סטריט. — מערעצאן אדעלייד 919
וואוינונג 433 פאלטערסטאן בולווארד — מעריאנ שאלטריש 4866

די ניסענבוים טרעקטריק וויירינג
און פיקטשורס קאנטראקטינג
קאנטראקטס ווערען אנגענומען אין אלערליי ווייערינג, אין אלטע ווי
נייע הייזער, סטארס און פעקטארים, מיר גיבען ספעציעלע אטענשאן אויף
אלעקטריק מעהעניקעל ריפייר, אלעס ווערט געמאכט מיט די בעסטע קאנדי־
שאנס.
מיין מאטא איז צופריעדענהייט.
יעדער טעלעפאן קאל ווערט גלייך אטענדעט.
טעלעפאנירט מיין 6367 פאר
ס. ניסענבוים 240 קווין סטריט איסט

מ. העלער
176½ קווין סט וועסט טאראנטא
נייעס פאר אידען!
מיין אידישע סטאר פאר אידען
מיר מאכען אלערליי דזשעלערי נייעד אייס'ן פלאץ, חתונה רינגען, נעמאכט ווייל איהר ווארט. מיר זיכסען אלע־ליי דזשעלערי פאר דעם ביליגסטען פריי.
14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פענעוויים, 18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פענעוויים.
וואטשעס געקויפט נוט און גאראנטירט, 40 סענט. מיין ספרינגס 40 סענט, הייר־ספריגס 40 סענט, דזשולס 40 סענט, סטעפס 50 סענט מיר מאכען אייערע אלטע רזיס לעדיר ווי ניי פיר א קליינעם פריי. אלערליי ברילען ריכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט. מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם ביליגסטען פריי.

חתן כלה
זאלען דאס נעהמען אז אכט!
מערידזש ליסענס
מאן מען קריגען
אין אפיס פון
אידישען זשורנאל
נאטיס! נאטיס!
די יענינע וואס ווילען דא נעהמען
נייערע מערידזש לייסענס וועלען
קריגען נעהרוטט א שעהנעס בעריכט
פון זייער חתונה פרייד
בענוצט זיך מיט
דיעזע געלעגענהייט!
אדרעס פון דעם זשורנאל
251-253 קווין וו.

(144טע פארזעצונג)

— דעם בעעהל אהער! וואו איז בחומאלער בעעהל? — האט סעל־אנ געשריען. — ווער עס דערזעהען אנצוהרען דער זאל זיך ...

— פאלגעדטס פאלגעדטען! — האט דער האפיטאן פאמאנדירט מיט ווייר ארעסטירט איהר מיט ... ווייל צוזאמען, אז פיהרט זיי ... ענגליש!

דיי פאלגעדטען האבען געטהאן לויט דער גרעפיל, האבען זיי אבגע־ען פון סענטענאנס ארעם, איהם אליין ען זיי פאר'ן פאלגער ארויס גע־פט פון זאאל, נאכדעם ווי זיי האר־ארויס ערויסען דעם שויערד פון זיין ...

דאס ווערגיג האט די גרויסע יחסן' אנגעפאנגען צו ציטערן אויף אלע דערן זיי איז געוואכען בלויז ווי דער ... אין געוואכען בלויז ווי דער ... אין א פאלטער שווייגס האט זיך אסען איבער שטערן.

— איז, אויס מיט מיר! — האט ... עטענה'עט — אלצדינג איז אויס....

— מוטלייך!

— נעהמט איהר אין אדעם, הער קא־אן — האט אולריך געזאגט פון ... — פערזיהרט ניט אייער מוטה, אס, מיר וועלען זיין העפליך געגען אזוי ווייס ווי עס ערבייט אונזער ...

דאס ווערגיג האט די גרויסע יחסן' אנגעפאנגען צו ציטערן אויף אלע דערן זיי איז